

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolvasó szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Nyitramegye és az absolutizmus.

A febr. 22-iki közgyűlés.

A képviselőház feloszlásának első következménye volt a kormánybiztosoknak nevezett egyének kiküldése a vármegyékbe.

Nyitramegyébe a kormány Csillaghy Györgyöt küldte ki, a nyitramegyei szabadalvópárt oszlopos tagját, Thuróczy Vilmos főispán legmeghittebb emberét, bizalmasát és kebelbarátját. A belügyi ügyvivő a kormánybiztos megbízta a törvényhatóság közigazgatási eljárásának és belső ügyvitelének megvizsgálásával és egyúttal *teljhatalommal ruházta fel* a közrend és közbiztonság fenntartásának érdekében szükséges intézkedések megtételére, a mi laikus nyelven annyit jelent, hogy a közigazgatási közegek rendőri hatáskörének teljes megsemmisítésével, a karhatalom feletti rendelkezés a kormánybiztosra ruházott át.

Csillaghynek kormánybiztosi minőségében az első dolga az volt, hogy 60 csendőrt hozatott Nyitrára s állítólag nagyszámu katonaságot rekvirált, mely azonban eddig nem érkezett meg. Hogy mi célból hajszolta össze ezt a nagy karhatalmat, az ma még titok. A közönség azonban azt hitte, hogy Csillaghy a folyó hó 22-ére összehívott közgyűlés és az azt megelőző alkotmányvédő bizottsági ülés ellen akar felvonulni. Sokan biztosra vették, hogy az alkotmányvédő bizottság tagjait, a kik folyó hó 21-en délután jöttek össze a vármegyei székház nagytermében, Csillaghy csendőrökkel fogja kivezetetni és eltávolítani.

Mindez azonban csak találgatás volt, a kőszá hírekből semmi sem bizonyult valósnak. Csillaghy csak a házat vétette körül csendőrökkel, a kik

m agányos sétáin is kísérgetik a rettenhetetlen embert, egyébként azonban feléje sem nézett a vármegye házának. Úgy az alkotmányvédő bizottságmint a törvényhatóság zavartalanul tartották meg gyűléseiket. A törvényhatósági közgyűlésről a következőkben számolunk be:

Thuróczy Vilmos főispán távollétében az előző széklet *Markhot Gyula* alispán foglalta el, a kit a terembe való belépésekor a nagy számban megjelent bizottsági tagok viharos ovációval fogadtak. Az alispán rövid, de rendkívül súlyos tartalmú beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Szerettem volna, úgymond, mint egy alkotmányos és szabad országnak a polgára és tisztviselője üdvözölni a bizottsági tagokat, de fájdalom, Magyarország alkotmányos életének az egét sűrű fellegek borítják. A sátánok poklaiból bős orkán sivit felénk, dühöngő szelvész rázza az alkotmány előfáját. De ennek a fának gyökerei erősebbek mint a sátánok minden hatalma, a fergegnek el kell vonulnia és a haza felett újra fel kell ragyognia az alkotmányos szabadság verőfényének.

Az alispán beszéde után, mely leírhatatlan lelkesedést keltett, kezdetét vette a tárgyalás s legelőbb is a belügyi ügykezelőnek a leirata tárgyalatott, melylyel a vármegye javadalmának folyósítását f. évi február hótól beszüntette.

A közgyűlés a leiratra vonatkozólag egyhangulag kimondotta, hogy az állami dotáció megvonásának törvényes alapja nincs s ellenkező ez az intézkedés az igazságosság és méltányosság legelemibb elveivel, bántja a közszolgálatot, sújtja azokat is, a kik állásuknál fogva a kormányval politikai összeköttetésbe soha sem jöhetnek, ennélfogva a törvényhatóság a javadalmazás folyósítása iránt a kormányhoz feliratot intéz.

A tárgysorozat második pontja ugyancsak egy belügyi ügyvivő leirat volt, melyben az alkotmányellenes miniszter a decemberi rendkívüli közgyűlésnek az esetleg kinevezendő főispánnal szemben tanúsítandó magatartás iránt hozott határozatát semmisítette meg. A közgyűlés az ügyvivő leiratot nem vette tudomásul, s ehhez képest decemberi határozatát egész terjedelmében fenntartotta.

A kormánybiztos a vitában.

A belügyi ügykezelő leiratban értesítette a törvényhatóságot, hogy Nyitramegyébe kormánybiztosot nevezett ki.

Erre az értesítésre a közgyűlés a jogaiban mélyen megsértett vármegye méltóságához illő választ adott. Kimondotta ugyanis, hogy az önkény uralom ezen felháborító tényéről *megütközéssel* értesül, mert a vármegyei közigazgatás ellenőrzése dolgában kivételes intézkedésre nincs szükség, az ügyvitel törvényes ellenőre különben is a főispán, a ki mai napig sincs felmentve állása alól. Ennélfogva a törvényhatóság *legerélyesebben tiltakozik* egy közjogilag nem létező közegek kirendelése ellen, tiltakozik az ellen is, hogy ennek a közegnek az ügyviteli körön túlterjeszkedő felhatalmazás adatott, ez okból a kormánybiztos kinevezését *tudomásul nem veszi, és neki a kivánt támogatást meg nem adja.*

A kedélyek már tüzesek voltak, midőn *Steiner Gyula* az allandó választmány előadója, a határozatát emelt fentebbi javaslatot felolvasta, a felháborodás kitöréseképp, mint villogó szikrák, haragos szavak és sújtó kifejezések röpködtek a levegőben, de a hangulatot valóságos izzóvá tette *Mérey Lajos* hatalmas beszéde, a ki a törvény-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRGÁJA.

A tanyán.

Irta: Posgay Margit.

A nyáron nem volt nagyobb örömünk, mintha előbb kiadták az engedélyt, hogy a ponykon a tanyára mehetünk. A délibábos alföld tüzes homokja csak úgy égett, de azért mi letéve a kanalat, rohantunk, hogy ki üljön fel elébb a kocsira. Egy ily kedves tanyai kirándulás felért nekünk egy pesti színházi estével, annyit szoktunk mulatni a jó magyar emberek zamatos, néha együgyű beszédjein.

Arcunkat barna pirosra égette a nap. Majd kigyulladt a boldogság és naphevetől mikor végre kis lovaink fáradtan fordultak be a fehér házikós tanya homokos udvaraira. A kocsizörgésre vagy hat bábész kék inges gyerkőc, ugyanannyi kovács s vagy két annyi macska ugrott elő — egymást orra taszítva — a pitarajtóból egy nagy tál bablevés mellől. Egy kis fekete konyhai kezes malac ott riszelte hátát a kitámasztott pitarajtóba. A nagy kutya ugatást alig tudtuk átkiabálni, hogy itthon van-e Panni néni a vén majorosné. Végre fehér főkötős fejét kíváncsian dugja ki a vén

Panni néni s egy örömsugár felvillan meg szemében, zsiros száját markába törli úgy tipeg kocsinkhoz s akkorákat cuppant kezünkre örömben, hogy mi ijedve kapkodjuk kezeinket magásra a levegőbe.

— Csakhogy eszükbe jutott megnézni a vén Panni nénit. Nó melyőjüket emeljem le. Oh ezek a lurkók meg még kezét sem csókoltak. Ide sok haszontalan kenyér fogyasztója!

S a vén Panni néni egyik unokáját a másik után lódtotta a kocsit felé majd egymást lökték agyon.

— No Gyurka szaporán csokolj kezét a kisasszonyoknak. Te se rösteld a fáradságot Ferke kapaszkodj oda a hágesóra. Te Mária ne bábész-kodj, ugorj szaporán avval a köver lábaidal, — a negyediket már ölebe emelte a kezünkhöz. Végre átestünk a nagy torturán, minden gyerek adott egy cuppantós csókot kezünkre, karunkra, ki ahol előbb ért. Most már vissza vonultak s kíváncsian nézték, mint ugráljunk le a kocsiról. Sőt a vén Panni mindannyiszor lihent is egyet egyet — hop, hopról kiáltva — valahányszor egyőnk szerencsésen a földre ugrott.

A sok esahos kutya is végig szaglászott bennünket s szinte megszegyenülve kotródtak be a konyhába. Persze első dolgunk volt Panni né-

ninek átadni a magunkkal hozott elemőziát, hogy abból jó ozsonnat készítsen. Mi pedig a hányan voltunk annyi felé széledtünk el a tanyán. Ki virágot szedett, ki az aratók verejtékes, de szép munkájában gyönyörködött, ki belefeküdt a frissen kaszált széna boglyába s messziről hallgatta a szedők mélabús, majd pajzán dalát, ki meg a gyümölcsösben tett pusztitást. Mikor már kifáradtunk a barangolásban, rendesen a vén csősz gunyhójánál pihentünk meg egy nagy vad körte fa alatt. Ide hozta Panni néni az ozsonnat. Kiehezve jó étvágygyal fogyasztottuk ujság szalvétáinkról a vaját, szalámit, dinnyét és gyümölcsöt. mikor a vén Kolompos Gyura, a csősz is oda vetődik, megemeli bizonyos büszke alázattal kalapját: — Adjon Isten jó napot és jó étvágyat!

— Fogadj Isten Gyura bácsi — mondjuk mind egyszerre még a vén Panni néni is, ki illedelmes tavolságban, félre vonulva leült a körte fa másik oldalára.

— Telepedjék le közénk Gyura bátya!

— Köszönöm alázattal, éppen most csuktam be a bicskámát.

Tudja Isten miért, talán hogy az öreg 48-as volt, vagy mert oly szép így levett kalappal dús, ősz hosszú hajjal, szakállal, nem merjük újra kínálni.

telen kormánynak ezen legújabb gonosztettéről teljesen lerántotta a leplet.

Mi végül küldte ki a kormány a kinevezett biztost? — kérdezte Mérey. Az értesítő leírta az all, hogy a közigazgatási eljárásnak és a belső ügyvitelnek megvizsgálására. Tehát rendtelenség van az ügyvitelben? Annyira haszontalan Nyitravármegye, hogy annak sem az alispánja, sem a törvényhatósági bizottsága rendet csinálni nem tud? Ki hisz el ilyen képtelenséget a vármegyéről, a melynek egy példás munkaszeretetről és hivatalos erélyéről országserzte ismert alispánja van? A vagy talán a főispán hanyagolta el köteleességét? De hiszen ezt a főispánt néhány hónap előtt ugyanez a kormány a legmagasabb kitüntetésre érdemesnek találta, azóta mit követett el, hogy mint kifaesart citromot eldobják, de nem is dobják, hanem egyszerűen nem letezőnek, semmiük tekintik, s a hivatalukról egy olyan emberre ruhazzák, a ki ennek a főispánnak és működésének legelszántabb tanogatója volt.

Beszéde további folyamán kijelentette Mérey, hogy megvetéssel fordul el ettől a kormányintézkedéstől, melynek az a célja, hogy a kormánybiztos a törvényhatóságot az alkotmányvédelem útjáról leterítse, az újonczást erőszakkal keresztül vigye és az adókat ugyanilyen módon behajtsa.

Erős vonásokkal apostrofálta még azokat, a kik a nemzeti küzdelemnek ezen oly komolylyá vált napjaiban sem csatlakoztak az alkotmányvédők táborához. A vármegye hazafias közönsége majd iteleket mond felettök, és azt a törvényes rend helyreállítáival, mely egyúttal a nemzet igazainak a győzelmét is meghozza, kérelmelhetetlen szigorral fogja vegrehajtani. Végül indítványozta, hogy márc. 29-én és ápril 26-án újabb rendkívüli közgyűlések tartassanak, az alispán megnyitó beszéde pedig a mai közgyűlés jegyzőkönyvébe vétessek fel.

A háborgó Aetna nem röptet ki arany tüzet, mint a mennyivel Mérey beszéde töltötte meg a közgyűlés termét. A lelkesedéstől hevített izgatottság a tetőfokot érte el, mint menydörgés zúgott végig a termen a kitört indulatok moraja, s a haragos égből nem sokára villámok csaptak le.

A kormánybiztos első lépése.

Mikor annyira, a mennyire lecsillapodott a közgyűlés felháborodása, Markhot Gyula, alispán meglepő tény hozott a törvényhatósági bizottság tudomására.

Elmondotta ugyanis, hogy szándéka volt 6 heti szabadságot venni, e végből az ügyviteli szabályok értelmében szándékaról a főispánt értesítette,

— Csakkogy már újra itt tisztölhetem az iftyú urat és kisasszonyokat. Már mindennap néztem arra alának nem gyűnnek-e már azokon a kis fekete egereken.

— Hej Gyura bácsi ha itt a konyhában is akkora egerek lennének hol aludna kelmed az éjjel? — szolt sértődötten az ösém.

— Meghiszem azt iftyúk, de mégis csak egerek azok az olyan lovak mellett, a milyenek én harcutam mint huszár 48-ban a vasasok, még az oroszok ellen.

Láttuk, hogy az öregnek megint kedve kekedett a 48-as időkről beszélni, hát csak hagyjuk az igazát. Hisz' oly boldog volt, ha arról az időről beszélhetett. Mi is abba hagyva a falatozást, szent áhitattal hallgattuk az öreg minden szavát. Éppen arról mesélt, mikép történt a piskii hid bevétele, mikor egyszer csak meglátja hogy a szaláminkat takaró ujságon nagy betűkkel ez áll: „A burók ma fényes győzelmet arattak; az angolok három napi fegyver szünetet kértek“. Az öregnek felszikkaszták szeméi, melyeket egre emelt s áhitattal mondá: — Hadak ura segítsd meg továbbra is testvéreinket. — Aztán bánatosan csüggesztette le fejét. Én megszántam az öreget s elkezdtem hangosan elmélkedni. — Lássá Gyura bácsi ezek a szegény burók is épen olyan sze-

tette, az erről szóló iratot a főispán iktatójába átküldte, s az iktatói számot magához vette. Am a főispáni iktatóban az alispán iratát számmal el nem látták, reudeltetési helyére el nem küldték, hanem áttették a kormánybiztoshoz. Ennek megbízásából a közgyűlés napjának reggelén megjelent az alispánnál a kormánybiztoshoz szolgálat-tételre berendelt főispáni titkár és átadta a kormánybiztos üzenetét, melyben a kormánybiztos az alispánt felhívja, hogy a szabadságra vonatkozó jelentését nála, t. i. a kormánybiztosnál tegye meg.

Az alispán a kormánybiztosnak ezen törvénytelen lépéséről azzal a kijelentéssel referált a közgyűlésnek, hogy a kormánybiztos kívánságáról tudomást nem vesz, ez ügybe való beavatkozását vissza utasítja, a kivenni szándékolt szabadság megadását pedig a közgyűléstől kéri. Ez meg is történt, a törvényhatósági bizottság az alispánnak a 6 heti szabadságot megadta, de adott egyúttal még valamit: hosszú orrot a kormánybiztosnak.

Ezzel elintéztetett ugyan az alispán szabadságának ügye, de éppen nem voltak tisztázva az ügyvel kapcsolatos részletek, melyeknek megvitatásánál rendkívül zajos jelenetek fordultak elő és kevésbe mult, hogy a hazaárulás vádjának iszonyú erővel lesújtott villámai több embert meg nem semmisítettek.

A közgyűlés ugyanis Mérey Lajosnak roppant heves felszólalása nyomán tudni akarta, hogy kik azok, a kik a főispán iktatójából hivatalos esküjök és köteleességek megszegésével az alispán iratát a kormánybiztoshoz áttették? Felszólalása kapcsán megemlítette Mérey, hogy már most mutatkoznak annak a jelei, hogy minő rendet akar csinálni a kormánybiztos. Városszerzte beszélük, hogy annak az embernek egyik köteleességévé tette a kormány azt, hogy az alispánt függeszse fel és helyébe tölje be dr. Kostyál Miklós főjegyzőt, ennek az állását pedig hírszerint Majthényi Géza főbíróval szándékozik betölteni, ezenkívül felfüggeszti Langhammer Vince vágvecsei főbíró s helyébe kiküldi Csemiczky Géza árvaszeki ülnököt, a privégei választás ismeretes főhősét.

Mérey leleplezése iszonyú vihart keltettek, úgy hogy meg sem lehet mondani, mi történt volna, ha a megnevezett tisztviselők sietve nem tisztázzák magukat. Majthényi főbíró halotthalványan jelentette ki, hogy a kormánybiztos kezéből semminő állást el nem fogad. Dr. Kostyál Miklós remegve állott fel és fudokló hangon nyilatkozta ki, hogy a róla terjesztett hírs aljas rágalom, ő a magasabb állásokba való törekvésért

rencsétlenek, mint mi, de ép' oly vitézek is. Utolsó csepp vérükkel harcolnak szabadságukért.

Mintha csak maguktól tanulták volna 48-ban a haza szeretetet. Annyira úgy éreznek hazájuk iránt mint mi, mintha csak testvérek volnánk.

Leírhatatlan az a szánakozó tekintet, melylyel az öreg végig mért. Felkapta csüggedt ősz fejét s szinte megvetéssel mondta. — Milyen iskolák és mesterek lehetnek abban a cifra Pestben, ha még a diákok azt sem tudják kik a burkok? Pedig azt is hallottam a vén Pannától, hogy egyet tanul a kisasszony az iftyurral. Már ma annyit tanulnak a lánygyerekek mint a figyerekek s ezt még sem tudgya?!

E feddő szavakra még csodálatosabban néztünk most már mind az öregekre, ki így folytatta: — Lássá kisasszony mikor minket Árpád apánk Ázsiából bevezetett ebbe a gyönyörű hazába, volt Árpádnak egy öcsese Gyuri, meg még ott kint is maradt sok ember, aztán ezeket ez a Bur Gyuri elvezette oda Afrikába s így lettek ott a burkok, itt meg a magyarok. Tehat ebből csak világos a dolog, hogy mi meg a burkok testvérek vagyunk?!

Ezt oly meggyőződéssel mondta el az öreg és oly lelkesedés — és örömmel, hogy egyőnk sem mert az öregeggel ellenkezni, sőt én jobbnak lát-

semmiféle kormánybiztosnak nem adja oda magát eszközül.

Ezek a nyilatkozatok csillapítólag hatottak a módfelett izgatott kedélyekre, a nyugalom lassan helyreállott és Markhot Gyula alispán teljesen csendben hirdette ki a közgyűlés határozataképz, hogy az alispán helyettesítésével megbízott főjegyző utasítatik, miszerint a főispáni hivatalban foglalatokodó megyei irnokot, mihelyt a főispáni hivatal megszűnik, a központi vármegyei hivatalba rendelje be és vármegyei közeget ne bocsásson a kormánybiztos rendelkezésére.

A nevezetes közgyűlés befejezése újabb meglepetést hozott a törvényhatósági bizottságnak, nem izgató, de fájdalmas meglepetést.

Markhot Gyula alispán ugyanis visszapillantást vetve a vármegyénél eltöltött 26 éves szolgálatára, az ezen hosszú idő alatt uralkodott országos közállapotokra, szomorúan konstatalta, hogy a helyzet annyira megváltozott, az ország alkotmányos szabadsága oly válságba sodortatott, melyre akkor, midőn hivatalát a vármegyénél elfoglalta, a legijesztőbb álomban sem mert volna gondolni. Ebben a helyzetben ő tovább szolgálni nem akar, az abszolutizmus zsoldosává nem szegődik ezért benyújtotta nyugdíjazása iránti kérvényét, mely a legközelebbi közgyűlésen fog tárgyalatni. Egyúttal mély érzésű szavakkal köszönetet mondott a törvényhatóságnak mindig tanúsított rokonszenve és támogatásáért.

A törvényhatósági bizottság megindulással és őszinte sajnálattal vette tudomásul az alispán kijelentéseit s Ajtics Horváth Dezső és Lelkes Zsigmond törvh. biz. tagok szép szavakkal méltatták a bácsuzó alispán érdemeit, kifejezvének neki egyúttal a törvényhatóság háláját, mely a személyéhez és hazafias tetteihez való ragaszkodásban soha sem fog megszűnni.

Ezzel a közgyűlés az alispán mellett rokonszenvesen tüntetve, „Isten óvja a hazát“ felkiáltások között véget ért.

A Nyitral Kath. Betegsegélyző XXV. éves jubileuma.

A reklámok és frázisok korát éljük, reklámok nélkül nehéz a boldogulás, frázisok nélkül kevés őszinte beszédet hallunk. A mai társadalomban minden dolognak reklámot kell csapni, hogy az érdeklődést fölkeltsse és a társadalmat fölébresszse. Azonban szerencsére vannak kivételek, is ilyen kivétel azon egyesület, a melyet olyan kevesen ismernek Nyitrán és a mely immár egy

tam a beszédet hirtelen más térre vinni. Minden bevezetés nélkül hamarosan csak azt kérdem: — Gyura bácsi hány éves maga?

— Má' mint én? Éppen két esztendővel vagyok öregebb mint ő felsége a király; hogy éltesse még soká az Ur Isten s alázattal megemelte a kalapját.

Mi pedig meghatva az öreg nagy hazaszeretetétől, megköszöntük a nép történetet, melyet 48-ról beszélt, nem mertünk kérdezősködni tőle, látszott, hogy bántja a mi tudatlanságunk. Inkább a gyerekek közé vegyültünk s kiosztottuk köztük az ozzonna maradékokat, aztán haza hajtattunk. Persze ezuttal nem mulattunk hazáig a vén Gyura bácsin mint máskor; de még otthon sem vicceltünk jó mondásai felett. Éreztük, hogy az igaz hazafi vitéz szívével csinált egyszerű, együgyű történethez még sem illenek a mi pajzán nevetésünk.

Sziporka.

Még a vak is látja. Egy nagyváros utcáskán egy vak koldus kéreget. Arra megy egy öreg ur a koldus megszólítja. Tanár ur, egy szerencsétlen világtalannak egy kis alamizsnát. — Hogyan tudja, hogy én tanár vagyok? — Mert az imént még egy negyedóra előtt még esernyővel járt és most már valahol — elfelejtette.

negyed évszázad óta terjeszti áldásos tevékenységét s ez a Nyitrai Katholikus Betegsegélyző Egyesület. Huszonöt esztendő nagy idő, de még nagyobb egy olyan életében, mely zászlájára írta betegséggel küzködő felebarátja fölsegítését. Míg az állam csak néhány évvel ezelőtt gondolt a kötelező betegsegélyző egyesületek alakítására, addig a keresztény intézményekben immár századok óta virágnak.

A nyitrai kath. betegsegélyző egyesület 25 évvel ezelőtt Isten nevében indult s a jubilaris napon, f. hó 18-án is először az Isten házában keresték föl. 11 órakor a „Népbank“ helyiségében tartatott meg a közgyűlés. A tagok tekintélyes számmal vettek részt, az elnöki széket Czeizel Gábor praelatus-kanonok úr, az egyesület buzgó elnöke foglalta el. Esmékben gazdag beszédében rámutatott az egyesület múltjára, a mely tevékenységével a szeretet melegével segített ott, a betegek körében, a kiket a világ feledni szokott. Rámutatott arra, hogy az egyesület alapítói, némileg csalódtak, mert azt remélték, hogy Nyitra város egész katolikus világát bele fogják vonhatni e nemes mozgalomba és létesül egy olyan egyesület, a mely megerősödvé a legkényesebb igényeknek is meg fog felelni, csak hogy, sajnos, a régi megszokott közönnyel karolták fel Nyitrán ezt is. Ezek daczára azonban az egyesület kitartott és 36,281 koronával segítette tagjait. E fényes múlt záloga a reményteljes jövőnek, a tagok kitartása következtében nagyobb arányokban fogja az egyesület működését folytatni.

Az elnök úr megnyitó beszédét zajosan megeljenezték. Utána Cseffalvay Aladár egyesületi titkár vázolja az egyesület történetét. Az egyesület alakításának eszméje Proks András orvosé volt, az ő buzgalkodása folytán 1881. október 2-án az egyesület meg is alakult, melybe 88 tag lépett be, köztük van a jelenlegi 268 tag között Czeizel Gábor pr. k., Kutvaszer István t. k., Riszner Károly ügyvéd, Piacek Károly, Bauer Ágoston és Gasparovics István egyesületi tagok. Az egyesület történetéből kiemelte Bende Imre v. b. t. t. püspök úr látogatását és akkor mondott beszédét rövid kivonatban közli. Gonddal készített jelentését egész terjedelmében a jegyzőkönyvhöz csatolják.

A számvizsgáló-bizottság jelentése tudomásul vétetett és nekik a felmentvény megadatott. Az egyesület tisztikara a következőképen alakult. Elnök: Czeizel Gábor praelatus-kanonok, alelnökök: Kútvaszer István és dr. Puchovszky Bálint, t. alelnök: Paschek Viktor, pénztáros: Rasskó Timót, felügyelők: Feitscher Ernő, Szteszkál Lukács, titkár: Cseffalvay Aladár. A választmány: Arnold Bálint, Chemez Rezső, Kirchner Antal, Freissberger Viktor, Huszár István, Kiss István, Ragan János, Reitner Ferencz, Riszner Károly, Unzeitik József. Póttagok: Gisser Gyula, Hromy Endre. Számvizsgáló-bizottság: dr. Cserenyey István, Jakubovich Sándor, Kutvaszer István. Póttag: Jakob József. Midőn visszatérek az egyesület működésére, lehetetlen, hogy az egyesület fardhatlan pénztárosának Rasskó Timót úrnak felhívásából ne idézzek: „De emberbaráti feladatának kiterjedt megoldása az utóbbi időben arra is kényszerítette az egyesületet, hogy megtakarított tőkéjéhez nyúljon, s azért bizalommal fordul egyrészt a nemeslelkű jótévedőkhöz, hogy az egyesület áldásos működésében kegyes adományokkal támogassák, másrészt a nagyközönséghez, hogy minél tömegesebb belépéssel tegye emlékezetessé egyesületünk 25 éves jubileumát!

A legszerényebb havi tagdíj (havonkénti 70 fillér) ellenében biztosítja magának az egyesületi tag megbetegedése esetén az egyesületi orvosok segítségnyújtását és a gyógyszereket, valamint a keresetképtelenség esetén a napi 80 fillérnyi táppénzt és elhalálozásánál 48 korona temetkezési járulékot.

Tehát ily szerény áldozattal van alkalma az egyesületi tagnak a nehéz megpróbáltatás idejében sokszor nyomasztó helyzetén segíteni és ha a

Gondviselés kegyelme egyideig meg is kiméli a betegségtől s az egyesület ezen idő alatt kedvezményben nem részesíti, megnyugvást talál abban, hogy a felebaráti szeretet és irgalmasság gyakorlatában szenvedő embertársai javára részt vett.

A tagok névsora mutatja, hogy városunk katolikus lakosságának minden rétege képviselve van, — sajnosan kell azonban hangoztatnunk, hogy igen kis számban vannak képviselve a kisebb javadalmazású tisztviselők, hivatalosok és a polgárság.

A nagyérdemű katolikus közönséget tehát nemcsak a keresztény felebaráti szeretet fenséges nevében, de főképen a saját érdekében kérve kérjük, hogy minél nagyobb számban lépjen be egyesületünkbe.

Felvételekre jelentkezést elfogad és utasítással szolgál: Cseffalvay Aladár egyesületi titkár, Rasskó Timót egyesületi pénztáros, Feitscher Ernő és Szteszkál Lukács egyesületi felügyelők.

Megszívlelendő szavak! Felre minden alszégyennel és kishitűséggel, lépjen az egyesületbe minden katolikus, mert a ki a felebaráti szeretet oltárán szenvedő felebarátjának segítségére volt, nemes eszmét szolgált. Azért a katolikus betegsegélyző egyesület eszméjét melegen ajánlom a nyitrai katolikuság becses figyelmébe.

Custos.

Gründolás Privigyén.

Többször szó esett már e lapok hasábjain arról, hogy Privigyén ez év folyamán mily nagy lendületet vett az alapítási kedv.

Alig hogy az első új alakulás, a gazdasági népbank alapítása megkezdődött, rögtön megmozdult egy másik consortium Singer, Freiberg, dr. Gömöri és dr. Szikszák aegise alatt s megalapítottak ugyancsak egy „Népbank“-ot. Hát erről a „Népbank“-ról szól az ének.

Actiójuk nagyobb sikere érdekében társul vették az alapításhoz Schmidt Imre „vezértitkár“, a privigyei régi takarékpénztár volt könyvelőjét. Ez az új pályáját Máramaros megyében kezdte. De mert ott szerzett tapasztalatait a régi takarékpénztárban meg nem honosíthatta, ez intézetnek ismert szolid irányzatával ez ellenkezik, fogta magát és az új pénzügyi intézethez szegődött, a hol a népboldogítás művét a la Máramaros megkezdte, bölcs alapszabályokba fektetve azon híres elveket, melyek Máramarosban arra indították a kormányt, hogy maga lépjen közbe érélyes actióval, mentendő — a mit még menteni lehetett.

Pedig mily hangzatos volt a program, mily szép jelszavakat tűzött ki ez az intézet! Olesó kamatozású kölcsönök, takarékoság fejlesztése, drága kölcsönök convertálása; szinte repesett az ember szíve az örömtől, elképzelve, hogy ezek a népboldogítók miként fogják a szegény népet az uzsorások kezéből kiragadni.

Hej de másként lett a valóságban! Hiteles bizonyosságot adhatunk róla. Hogy mindenki értsen belőle. És okuljon a meddig nem késő,

Megalakult ugyanis ennek a „Népbank“-nak nevezett intézetnek kebelében egy szövetkezet „A Privigyei Népbank adósainak kölcsönösen segélyző egyesülete“ — Ilyen, vagy hasonló címmel.

Ennek az egyesületnek alapszabályai most járják a kormányhatósági jóváhagyás retortáit. Ime, mutatoul szolgáljon mindjárt a 2. §., mely imigyen szól:

„Az egyesület célja, a tagok anyagi érdekeinek előmozdítása, mit azáltal ér el, hogy a tagok egyetemleges szavatosságára épített hitelével garantiát nyújt a hitelező Privigyei Népbank részvénytársaságnál a tagok esetleges tartozásaiért, és ez által részükre a hitelszerzést megkönnyíti és olcsóbbá teszi.“

Ehhez — ugyebár — alig kell commentár. Minden hitelt kereső fél, a ki a Népbank kötelezvényét aláírja, ezen aláírás által a szövetke-

zetnek is tagjává válik — a belépési nyilatkozat ugyanis minden kötelezvény nyomtatott szövegében benfoglaltatik.

E szerint tehát a privigyei Népbanknak minden egyes adósa, a ki ezt a szerencsétlen kötelezvényt aláírta, ezen aláírás által egyetemleges kötelezettséget vállal a privigyei Népbank-nak összes adósaiért.

Ha tehát pld. Varga János vagyonos gazda 1000 forintot vesz kölcsön a privigyei Népbank-tól, s ezen 1000 frtból 900 frtot már visszafizetett is, azért mégis teljes 1000 frtig marad kötelezettségben, mert pl. Römer és Kispál gazdák a Népbank-nak 5000 forinttal tartoznak; s ha esetleg ezt az 5000 frtot behajtani nem lehet, hát megveszik Varga Jánoson, mert hiszen ő a szövetkezetbe való belépés által Römer és Kispál-ért egyetemleges fizetési kötelezettséget vállalt. Ime tehát így „segélyezik“ egymást a tagok. A további §-ok arról intézkednek, hogy Varga János gazdának mit kell azért fizetnie, hogy kevésbé jó kollégait ekként segélyezhesse.

5. §. „A felvétel bármikor történhetik, azonban minden felvett tag, hogy annak tekintessek, köteles előbb megállapított hitelének nagysága erejéig elvállalni az egyetemleges jótállást valamennyi hitelrészét képviselő egyesületnek a „Privigyei Népbank“ részvénytársasággal szemben a belépés napján fennálló kötelezettségeért és az iránt nyilatkozatot kell aláírnia. Továbbá köteles minden egyes tag felvételkor a neki engedélyezett teljes hitelösszeg 1 százalékat az egyesületi biztosíték-alapja javára beiratási díj címén a Privigyei Népbank r.-t. pénztárába befizetni és csak ennek megtörténte után veheti igénybe hitelét.

Az 1 százalékos beiratási díjon kívül köteles minden egyes tag az igénybe vett hitelösszeg után annak tartalma alatt még külön fél százalékos fizetési jótállási díj (6 te szegény Varga János) címén az egyesületi biztosítéki alap javára befizetni, stb. stb.

Ha tehát egy szegény ember 7 százalékra pénzt vesz kölcsön, ez neki — kimutathatólag — 8 és fél százalékjába kerül!

Mindezeket azért közöljük, mert ezen alapszabályok éppen most vannak jóváhagyás alatt. Ajánljuk ezen alapszabályokat a vármegyei alispán úr figyelmébe, mert az ő jogkörébe tartozik praeventiv intézkedésekkel megakadályozni a népboldogítását.

Több privigyei.

Fodor Kálmán dr. nyílt levele választóihoz.

Dr. Fodor Kálmán, a galgóczi kerület volt országgyűlési képviselőjétől a következő sorokat vettük:

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Tisztelettel kérem, sziveskedjék az idecsatolt választóimhoz intézett leveletem becses lapjában közzé tenni.

A nyers erő a jog uralmával szembe helyezkedett. A megnyitás óta folyton elnapolt és így törvényhozói működésében éppen úgy, mint a kormányzat ellenőrzésében megakadályozott országgyűlés most már feloszlata van. A kormány önkényuralomra rendezkedik be.

A végrehajtó hatalom képviselőjére, a törvényes intézményt képező főispánok helyett, a csakis hatalmi tényeken alapuló királyi vagy kormánybiztosokat küld ki. Az új országgyűlés összehívására intézkedés nem történt. Koronázási hitlevel és királyi eskü azonban kötelezi a hatalmat, hogy három hónap alatt az új országgyűlést összehívja. Bármiként fejlődjék azonban a küzdelem mely hazánk alkotmánya és nemzetünk jogai közül a tényleges hatalom és az ország törvényeinek ereje közt folyik, annyi bizonyos, hogy azoknak, a kik nemzetünk jövőjét többre becsljük, mint egyéni előnyeinket, együtt kell tartanunk, éreznünk és küzdenünk továbbra is.

Megszűnt a kapocs, melyet megbízó levelük

létesített, de nem szűnt meg a közérzelem, edes hazánk rajongó szeretete, mely a jövőben is egyesít.

Küzdelemre készül és gondol ma minden igaz hazafi. Isten áldása legyen küzdelmünkön! Adjon a Mindenek Ura hazánknak szebb jövőt! Nekünk boldog viszontlátást.

Budapest, 1906. február 22.

Kiváló tisztelettel

Dr. Fodor Kálmán,

a galgóczi választókerület volt országgy. képviselője.

Ujdonságok.

Személyi hírek. Dr. Dudek János egyetemtanár megerkezését ma, szombat estére várják.

Venczell Ferenc, c. püspök, nyitrai nagyprépost ur ma febr. 25-én a délutáni vonattal Abbaziaba utazik.

Kinevezés. Dr. Lukaesich Bela, Apponyi Lajos gróf gyermekeinek volt nevelője, miniszteri titkárnak lón kinevezve.

Áthelyezés. Szántó Aranka kis-zsambokréthy állami iskolai tanítónőt áthelyezték Csabrendekre (Zalamegye).

A kath. kör farsangi mulatsága című multkorú hírnökből alkalmi tudósítónk szórakozottsága miatt kiharadt egy figyelemre méltó mozzanat és ez Gerley Adél k. a. kedves énekszámára, melyet az „Eladott menyasszony” című operából énekelt. A kik ismerik a nehez darabot, azok méltányolni tudják az előadó kisasszony buzgalmat és a szép sikerhez csak gratulálhatnak. Az elért sikerhez és a zajos tapsokhoz, a miket aratott mi azt fűzzük hozzá, hogy a viszontlátásra — a katolikus körben,

Dr. Pachner Antal f. A régi nyitrai társadalom egy tevékeny tagja hunyta le szemét örökre dr. Pachner Antal, nyug. ezredorvos szeméjében. Dr. Pachner született Bécsben az ottani helyi kórházban, hol atyja dr. Pachner Miklós, katonai orvos volt, 1818. nov. 5-én és így igen magas életkorban, életének 88-adik évében ragadta el a halál. Időközben atyja megismerkedve az akkori nyitrai püspökkel, Nyitrára tette át lakását, hol Antal az elemi és gimnáziumi tanulmányait végezte, míg az orvosi egyetemi tanulmányokat a bécsi Josephineumban folytatta. Első neje Schodl Constantia volt, kit 1839-ben vett el, de ez már 1843-ban meghalt. Három évre rá a nagykeri származású Bogyó Amáliával kelt egybe, kivel csaknem 60 évig élt együtt; 1905-ben ennek bekövetkezett halála után ennek unokahuga Bugét Matild lón harmadik neje. Mint gyakorló orvos Nyitrán működött s 1847-ben a vármegyei kórháznak igazgatója és elemező gondnoka volt. Ilyen minőségben maradt egészen 1852-ig, mikor belépett a katonasághoz és ott maradt egész 1867-ig mint ezred-orvos, kisérvén a hadsereget az osztrák armadia aközben történt összes expedícióiban. Nevezetesen 1854—5. évben részt vett a romániai expedícióban, mint a pozsonyi (akkori) 4. gyalogezred főorvosa. Az occupatio után Horvátországba helyezték át, honnan 1858-ban Triesztbe ezredorvosnak lón kinevezve a 32. gyalogezredhez, melylyel a következő évben az olaszországi hadjáratban részt vett. Az olasz háború befejezése után Budára vonult, majd 1864-ben az 56. ezredbe lépett át, mint ezredorvos Komárom székhelylyel. Az ezred 1866-ban a poroszok ellen vonulván Csehországba, hol jun. 27-én a nachodi, 28-án a szkalici és jul. 3-án a königgrätz-i ütközetben a legnagyobb önfeláldozással teljesítette katonai és emberbaráti kötelességét. 1867-ben nyugdíjaztatását kérte és Nyitrán telepedett le, hol azonban orvosi gyakorlatot nem folytatott, hanem társadalmi téren igyekezett érvényesülni. Így ő alapította néhai Proksch András, és Riszner Károly ügyvéddel egyetemben a nyitrai Nép-bankot, egy most is virágzó intézetet és 1886. a Nyitrai Keresztény Nőegyletet, melynek buzgó penztárnoka és tevékeny mozgatója volt. Mint a régi kor embere, kitünően beszélt latinul és papi társaságban szívesen dikciózott is deák nyelven. Irt egy párbaj-kodexet „Der ritterliche Zweikampf” cím alatt, egy másik műve: „Die wegetabilischen Alkalien”, 1842-ben jelent meg Bécsben, valamint egy latin nyelvű doktori dissertatiója is megjelent a sajtóban. Azonkívül egy szépítő szert is hozott forgalomba, melynek azt a szokatlan nevet adta: *Artuen*. Midőn kérdezték miért éppen ezt a nevet

azt felelte, hogy az visszafelé olvasva: Neutra. Két katonai fia maradt utána Szilárd, nyugalmazott honvédeztredes, és Oszkár nyugalmazott honvédeztredes. A megboldogult a Ker. Nőegyletben kifejtett fáradhatatlan tevékenységeért 1898-ban koronás arany érdemkeresztrel lón kitüntetve s elhunyt felett a Népbank, melynek 1896-ig igazgatója volt, igen meleg szavakban adott kifejezést részvételének a családhoz intézett levelében. — Béke poraira!

Abszolutizmus Nyitrán. Kedden reggel terjedt el a híre, hogy Csillaghy György, volt szabadelvű párti képviselő kormánybiztossá lón kinevezve Nyitramegyébe. Az új kormánybiztos nyomban összehívatta Nyitramegyéből a vidéki összes nélkülözhető csendőrséget, sőt még Pozsonyból is rekvirált segítséget, a kik őt megvédeni hivaták a nép ragaszkodása ellen. Azonkívül két rendőr állandóan őrzi Csillaghy Györgynek hosszútutcai lakását. Az egyik ott áll posztón az utca járdáján, mint valami ujonnan kinevezett generális előtt, a közönség nem kis derűtségére. Pedig kár ilyen gyűlöletes színben bemutatkozni, hiszen itt nincsen semmi mozgalom, itt dolgoznak, kereskednek, foglalatoskodnak műhelyekben, vagy iskolába járnak az emberek kebeiben, mint annak előtte. A Pachner házon hatalmas gyászlobogó leng, első pillanatban azt hinné az ember, hogy az abszolutizmus miatt, pedig haláleset volt ott. A megyeházon is nemzeti színű trikolor helyett gyászlobogó volt kifizve a közgyűlés napján. Febr. 22-én még ott hagyták, jelezheti még a gyászt Pachner Antal felett, de jelezhet mást is, hiszen dr. Pachner febr. 21-én eltemették. Tíz óra felé azonban bevonták a gyászlobogót és trikolorra tették helyébe. Ugyszintén felesleges volt éjszakára kirendelni a tiz csendőrt a Csillaghy-fele lakás *Csines* felé levő részébe, nem fogja megtámadni senki. Egy jó van az abszolutizmusban, hogy t. i. esti 9 óra helyett a nyitrai telefon szolgálatot éjjel kiterjesztették, és így éjjeli 1/2 12 órakor még bosszanthatjuk Feri barátunkat, hogy: jó éj szakat!

Az alkotmányvédő bizottság ülése. Nyitramegye alkotmányvédő bizottsága f. hó 21-én tartotta második ülését a vmegyei székház nagyertermében. *Markhot Gyula* elnökelele alatt. Az ülésen jelen voltak Mérey Lajos társelnök, Steiner Gyula jegyző, Ajtics-Horváth Dezső, Nemcsék Ferenc, Mihálik József, Mezey Gyula, Deák János, dr. Machovics Gyula, Kútvaszer István, Kubinyi Endre, Jókay Géza, Krachuny István, Karsay Imre, Etter Kálmán, dr. Angyal Lajos, Lelkes Zsigmond, dr. Sztranzky Izor, Borosy Lipót, dr. Herverth Vilmos, Mészáros József, dr. Franciscy Lajos. *Markhot Gyula* elnök jelentést tett a gyűjtés eddigi eredményéről, mely kielégítő, de ha hosszabb időre akarjuk biztosítani a tisztviselőket, további lelkes agitációra és áldozatkészségre van szükség. Ezután Mérey Lajos társelnök terjesztette elő javaslatait, névszerint azt, hogy felhívandó a közönség, miszerint ezentul a bizottságnak szánt adományokat *Markhot Gyula* nevére küldjék, s ehhez a címzéshez *semmit se adjanak hozzá*. A segéd- és szolgáló személyzetet a bizottság március 1-től nem fizeti, minthogy őket a törvényhatóság kivonta a nemzeti ellenállásból. A körjegyzők és a megyei tisztviselők, a kik megyebizottsági tagok, felszólítottak, hogy ha nem akarják magukat zaklatásoknak kitenni, mondjanak le a bizottsági tagságról. Örömmel vette tudomásul a bizottság Mezey Gyula, Mészáros József és dr. Herverth Vilmos jelentéseit, a kik a vágvecsei és érsekújvári járáásokban eszközölt gyűjtésekről számoltak be, melyek körül nagy buzgalommal és sikerrel fáradoztak. Jókay Géza indítványára a bizottság elhatározta, hogy tekintettel a sűrűn felmerülő ujonc-csábításra, a községek népe figyelmeztendő, hogy ne higgyen a csábító ígéreteknek, melyekkel az önként jelentkező ujoncnaknak kiltásba helyezik, hogy 3 év helyett csak két évig fognak szolgálni. Kioktatandó a nép arról, hogy a két éves szolgálat most már úgyis behozatik, és ha hosszabb ideig nem kap katonát a hadsereg, megtörténhetik, hogy az ezidőszerinti hadkötelesek a póttartalékba jutnak és csak 2 hónapig lesznek kénytelenek szolgálni.

A Zobor-hegyközség folyó hó 18-kán tartotta a városháza nagy termében *Horvát Sándor* elnökelele alatt évi rendes közgyűlést nagy számu érdekeltség jelenlétében. A gyűlés megnyitása után *Horvát S.* hegyközségi elnök körültekintő kerekded jelentésben számolt be a mult év nevezetesebb mozzanatairól. A termés gyengébb volt a mult évinél, a munkaárak azonban a megállapított tarifa dacára emelkedtek, úgy hogy kb. 24 flért kellene a termelőnek a bor hektóját

eladni, hogy a ráfordított összes költségek fedezve legyenek. A felújítás haladás tapasztalható. Az építkezésben évenként haladás tapasztalható. A sanatorium ügye alszik ugyan, de nem halt meg még. Rudnay Sándor képviselő közbenjárására Fehérváry kormány-elnök is megígérte az ügy felkarolását; de ezt most a polit. viszonyok nem engedik. Nagyobb betörés szőlő és gyümölcsölés nem volt, de a kerítéskarókat sok helyen lopkodták. A számadások, fölmentvények s költségvetés után, a mely közel 4000 koronáig terjed, legfontosabb tárgya volt a gyűlésnek a termelők és munkások (Darázs, Gerencsér) közt kölcsönösen megállapított tarifája a jelen évi munkásoknak. Egyhangu határozatot hozott a gyűlés, hogy e tarifa megtartására, a mely minden termelőnek, és szomszédos községnek megküldetik, termelő és munkás polgári becsület szavára írásban kötelezze magát; kimondá továbbá a közgyűlés, hogy ha a nagy számban megjelent munkások és termelők közt kölcsönös megegyezéssel kötött eme megállapodás nem lesz megtartva, — a közgyűlés mint célra nem vezetőt, mellőzni fogja a jövőben a munkaárak ily megállapítását. Egyes utak elhanyagolása miatt fölmerült panaszok elintézte után a közgyűlés hegyközségi bíróvá Bócz Antalt, választmányi tagokká; Jarosz Sándor és Horváthy Józsefet választotta meg. Ezzel a gyűlés veget ért.

Halálozás. Özv. Pelikán szül. Paral Teréz úrnő életének 67-dik évében Trencsén-Baában febr. 15-én elhunyt.

Özv. Toth Jánosné, szül. Kútvaszer Anna, Kútvaszer István nyitrai t. kanonok nővere, életének 52 évében Verebélyen febr. 24-én elhunyt. Béke poraira!

Az új nagytapolcsányi plébános. Hollady Jenő, mint lapunknak Nagytapolcsányból telefonálják, szombaton febr. 24-én foglalta el új állomását. Ürménci volt hívei az urasági tisztartó vezetésével egy tiz főből álló lovas bandériummal kísérték el Nagytapolcsányba, hol a község határára a városi képviselőtestület és a tűoltóság bandával várta. A templom bejáratánál *Knihá Constant* h. lelkes és két tapolcsányi káplánja várta. A kerületi papságból senki sem volt jelen. A plébánia épületben a tanuló ifjuság nevében egy fehérbe öltözött leányka köszöntővel üdvözölte és virágsokrot nyújtott át neki.

Előadás. A keresztény socialista egyesületben *Konrád Ferenc* főgym. tanár igen élvezetes és tanulságos előadást tartott a mult vasárnap. Fejtegette a keresztény munkások programját, az élettapasztalatból és a történelemből merített példákkal fűszerezte azt, miáltal a másfél órán át tartó szabad előadás igen lekötötte a keresztény munkások figyelmét, s az előadót azért lelkesen megélték. Tekintettel az utolsó farsangra, ma előadás nem lesz, de a jövő vasárnaptól kezdve minden vasárnap délután lesz előadás, melyekre minden érdeklődő elmehet.

Színházi heti műsor. Február hó 25-én vasárnap délutáni előadásul „Ingyenelők” (Szilassi), esti előadásul „Hajduk hadnagya” (Szilassi). 26-án hetfőn bérletszünetben „Kisherceg” (Szilassi). 27-én kedden „Csöppség” ujdonság. 28-án szerdán „Üdvöske” (Szilassi). Március 1-én csütörtökön „Cyrano de bergerac”. 2-án pénteken bérletszünetben „Gülbaba”.

Privigye diszpolgára. Folyó hó 21-én a privigyei képviselő testület rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya azon indítvány volt, melyben *Markhot Gyula* alispán az alkotmányvédelem mellett tanúsított önzetlen és hazafias ténykedését méltatva őt, halas elismerés jeléül Privigye város diszpolgárává ajánlják. Öröm volt nézni és hallgatni, írja tudósítónk a privigyei tótajku de magyarérezelmű képviselőtestületi tagok őszinte lelkesedését és ragaszkodását az alispán iránt, midőn Bréstyenszky Kálmán indokolta indítványát és kimutatta, hogy egyedül (?) *Markhot alispánnak* köszönhetjük, hogy Nyitramegye megörizte régi jó hírnevét, a mostani alkotmány harcban is. Nagy lelkesedéssel egyhangulag választották meg *Markhot Gyula* alispán Privigye város diszpolgárává és a képviselő testület kiküldött egy 5 tagu bizottságot, amely az alispánnak a diszoklevelet átadja. Pardon! Nem volt egyhangulag. Mert az ellenállás is egyhangulag történt, a mennyiben egyes egyedül Dr. Weill Zsigmond ügyvéd virilista ellene volt, mert véleménye szerint alkotmányt védeni nem érdem, mert nálunk a hazafiság csak a zsebig terjed.

Masszázs. Az érdeklődőknek tudomására hozzuk, hogy a híres gräfenbergi fürdő két ügyes masszörje, Wedam Bodog és neje városunkba érkeztek. Wedamné a hölgyek masszörzésát végzi. Tudakozódhatni, Kubányi drogueriájában Nyitrán.

Felhívás! A városi képviselő testület 10/905. számú véghatározata értelmében a városi pénztár megbízást nyert arra nézve, hogy a törvényen kívüli állapot miatt be nem hajtható állami adók után esedékes községi és megyei pótdadókát végrehajtás útján hajtassa be. Támaszkodva a városi adófizetőknek a közügyek iránt mindenkor tanúsított jó indulatára és hazafias kötelességérzetére, a városi pénztár arra hívja fel a városi adófizetőket, hogy esedékes községi és megyei pótdadójukat, — azon célból, hogy a város fizetési kötelezettségeinek, valamint a vármegyei alispán 23452/905. sz. körrendeletében foglalt utasításnak akadálytalanul eleget tehesen, — f. évi március hó 1-éig végrehajtás terhe mellett leróni el ne mulasszák. Nyitra, 1906. évi február hó 20-án. *Városi adópénztár.*

A nyitrai kath. legényegyletből. F. hó 20-dikán este 9 órakor megtelt a helybeli legényegylet nagy terme, előkelő vendégek, helybeli iparosok, és az egylet ifjúsága várta a budapesti egylet buzgó másodelnökét Erdős Károly fővárosi hitoktatót, hogy meghallgassa szakavatott előadását. Zajos éljenzéssel fogadták az érkezőt, akit szívélyes szavakkal üdvözölt gróf Batthyány Vilmos püspök-coadjutor úr ömlesztősége és fölkérte előadása megtartására Erdős úr kedves megjelenése és lelkes szavai osztatlan figyelmet keltek, elhozta a budapesti testvéregylet üdvözlését és meghívja őket a budapesti egylet 1906. aug. 19-21-én tartandó 50 éves jubileumára, a melyen az ország 94 egyesülete, de a külföld is képviselve lesz. Mivel egy célt szolgálunk, azért részt kell vennie az örömből minden egyesületnek, és hogy ez ne legyen csak szalmalángszerű lelkesedés, azt tényekkel is kell igazolni, még pedig egy munka kiállítás rendezésével, melyre kiki beküldheti munkáját, és a babért az Országiparegylest és a Kereskedelmi miniszter kiküldöttjei érdem osztásával fogják kiutalványozni, hogy bebizonyítsák, hogy a kis és kézmű iparnak — a socialdemokratákkal ellentétben — igenis van létjogosultsága. Bizonyítja ezt az 1889. és 1892. németországi ipartörvényekkel, melyek a legény és mester vizsgálatokat sürgetik, a konfárkoknak és a szabad iparnak gátat vetnek, mert a német centrumpárt sürgetésére oly törvény készül, a mely mester céhek alapításával arra kötelezi a mestereket, hogy céheikbe csak szakembereket fogadhatnak és ezek véleményétől teszik függővé az iparüzést. Ezek kezdeményezése Hietze ker. socialista szerint a legényegyletekből indult ki. A socialdemokraták „öntudatos munkás osztályt” emlegetnek folyton, öntudatos lesz a munkás osztály, ha ki-ki szakmájában otthonos és az ambíciót előmozdítja az ily iparos munka kiállítás. Azért eszedtetel hívja meg társait a jubileumra. Az előadót lelkesen megéljenzették.

Egy elfeledett szobor. Ritka lelki örömeik nyílnak ezen adományok nyilván tartásában. Igazán mondhatjuk, hogy *Isten áldása van ez eszmén!* Ma egy szerény falusi postamester, Molnár Paula kisasszony 97 kor. 66 fillért küldött az elfeledett szoborra. — Az ember azt hinné hogy egy szegény falusi postamester ekkora összeget nem küldhet, mert hiszen annak 97 koronából legalább hat hétig elnie kell. És ime bebizonyította, hogy lehet. Mások közreműködésével. — Hja, így könnyű! gondolják sokan. — Dehogy könnyű! Csak próbáljátok meg, milyen hideg, fagyos arcokra akadtok néha. Annál melegebb hála és köszönetünk illesse Szűz Mária ezen szerény falusi tisztelőjét, ki látván, hogy ő maga csak keveset adhat, mégis versenyezni akart, és versenyez is méltón a gazdagokkal. Isten fizesse meg! — Így fakad egyik nemes tett a másik nyomán; mert a jó cselekedetek is egymást nemzik ám, nem csak a szerbtövis! Valamikor ez adományozókat úgy neveztek el, hogy a *kisbirtokosok vallásos kegyeletének részvénytársasága*. Ez elnevezés soha találobb nem volt, mint mikor a kovarci adományozók sokszor akombakomos aláírásait láttuk, mert nemcsak az értelmiség, hanem a népnek nagy zöme is részt vesz benne az ő tíz, husz, negyven filleres adományaival. És ez ad súlyt és fontosságot a dolognak, nem az adományok nagysága. Ha ezren és ezren részt vesznek benne, hogy örömmel elmondhassák egykoron:

Én is járultam hozzá, habár csak egy kis por-szemmel. — Az többet ér, mintha 4—5 vallásos egyén kétszer annyit adna, míg példájuk a többieket hidegen hagyja. Legyen a nyitrai törvszéki palota előtt felállítandó Szűz Mária szobor mindnyájunk vallásos kegyeletének emléke, a mint a Boldogságos Szűz mindnyájunknak közös szeretett anyánk. Isten áldja és jutalmazza meg Molnár Paula kisasszony szeretetteljes fáradozását a Szűzanya iránt. A kovarci adományozók neveit alább adjuk, a kisebb adományozókat, nem mert kisebb, hanem csak lapunk térszűke miatt a jövő számban: Vagner Sándor 10 k., Cardeza M. M. D. 5 k., Keller Eszti 3 k., Urban Róza, Gersy Teréz, Jakubisz Ferencné, Spitzer Miksané, 2 kor. Grác József, Gábrly Mihály, Belán Francziska, Veszely Anna, Grác József rendőr, Horváth Mária és Irén (1 k. 40 f.), Veronacs Anna, K. Izid. (1 k., 20 fill.) Jancovics Mária, Krizsan János, Dóczy István (1 k. 40 fill.) Trsztyán Fülöp, Forint Vendel, Oszusek Mária, Gorgelák István, Prosznák Józsefné, Sztolár Tamás, Klobusitzky Árpádné, N. N., Rosenthal Jakab, Neuwirth Mária, Gasparik János, Kazacsay N. Lewarth Anna, N. N., Molnár Paula, Brichta Istvánné 1—1 koronát. Hozzáadva a lapunk febr. 18. számában kimutatott 2537 koronához lesz főösszeg 2634 kor. 66 filler. Isten fizesse meg!

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, a kik szívesek voltak megboldogult férjem temetésén való részvételükkel az én, valamint családom fájdalomnak enyhítéséhez hozzájárulni, fogadják legforróbb köszönetemnek ez uton való kifejezését. *Öz. Erdős Károlyné.*

A nyitrai megyei közigazgatási bizottság tagjainak és szakbizottságainak névsorát itt közöljük: Közigazgatási bizottság: Elnök: Thuróczy Vilmos főispán. *Választott tagok. 1905-1906 évre:* Baesckády Károly, Czeizel Gábor, Emödy József, Ajtics Horváth Dezső, Szulyovszky Gusztáv, 1906-1907 évre: gr. Apponyi Gyula, dr. Fodor Kálmán, Fodor József, gr. Hunyady László dr. Mérey Lajos. *Hivatalból tagok: Kormányhatóságok:* Magyar Miklós kir. p. ü. igazgató, Csernyánszky Aladár kir. ügyész, Libertiny Gusztáv kir. tanfelügyelő, Polinszky Emil k. áll. főmérnök, Grósz Hugó közigazd. előadó. *Törvényhatóságok:* Markhot Gyula alispán, dr. Kostyál Miklós főjegyző, Crausz Vince árv. elnök, Gyürky Géza dr. vm. t. főügyész, Thuróczy Károly vm. t. főorvos. *Szakküldöttségek:* I. Az 1897. XXXI. t. c. 120 §. alapján II. f. erd. kihágási bíróság. Elnök: Thuróczy Vilmos főispán. *Rendes tagok:* Ajtics Horváth Dezső, Baesckády Károly, Emödy József, gr. Hunyady László *Póttagok:* gr. Apponyi Gyula, Fodor József, Mérey Lajos, Szulyovszky Gusztáv. *Hivatalból tagja:* dr. Csernyánszky Aladár kir. ügyész. II. Az 1879. XXXI. c. 26 §. alapján erdészeti bizottság: Elnök: Thuróczy Vilmos főispán. *Tagok:* Baesckády Károly, Fodor József. *Hivatalból tagja:* A kir. erdő felügyelő. III. Az 1883. XV. t. c. alapján pótdadó elleni felszámolási bizottság: Elnök: Thuróczy Vilmos főispán. *Tagok:* gr. Apponyi Gyula, Fodor József, Magyar Miklós Mérey Lajos Az 1876. VI. t. c. 53. §. alapján fegyelmi választmány. Elnök: Thuróczy Vilmos főispán. *Tagok:* Baesckády Károly, Szulyovszky Gusztáv, Libertiny Gusztáv, Magyar Miklós. *Póttagok:* Fodor József, Polinszky Emil. V. Az 1877. XX. t. c. 216. §. alapján gyámhatósági felelősségi bizottság: Elnök: Thuróczy Vilmos főispán. *Rendes tagok:* Választottak: Czeizel Gábor, Szulyovszky Gusztáv. *Főispán által kinevezettek:* Ajtics-Horváth Dezső, Fodor József. *Póttagok:* választva: dr. Fodor Kálmán. Kinevezve: gr. Hunyady László. *Hivatalból tagok:* Markhot Gyula alispán, dr. Kostyál Miklós főjegyző, Crausz Vince árv. elnök, dr. Gyürky Géza t. főügyész VI. Az 1898. II. t. c. 72. §. alapján munkavédő és mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyból származó ügyeknek II. f. elbírálására hivatott bizottság: Elnök Thuróczy Vilmos főispán. *Rendes tagok:* gr. Apponyi Gyula, Baesckády Károly, Emödy József, Mérey Lajos, *Póttagok:* Ajtics-Horváth Dezső, Czeizel Gábor, Fodor József, dr. Fodor Kálmán. VII. Félévi jelentést összeállító bizottság: Elnök: Markhot Gyula alispán. — *Tagok:* dr. Kostyál Miklós, Magyar Miklós, VIII. Az 1878. V. t. c. 43. §. alapján a feltételes szabadságot vé-

lennyező bizottság tagjai: Fodor József és Szulyovszky Gusztáv. Az 1876. VI. t. c. 38. § alapján börtömvizsgáló bizottság: Elnök: Tagok: dr. Fodor Kálmán, Fodor József, Polinszky Emil, dr. Thuróczy Károly. Nyitra 1906. január 16-án. Kiadta: Tenczer Gyula s. k. a közigazg. bizottság jegyzője. Ezen összeállításból kitűnik, hogy az ellenzéki tagoknak minden szakbizottságban jutott hely, csak épen a fegyelmi választmányban nem. Ebbe Thuróczy Vilmos az ő legkedvesebb kebelbarátjait helyezte, a kik mindenben s feltétlenül az ő akarata szerint szavaznak! A 10 választott tag közül 5 ellenzéki, hanem azért a volt főispán ebből a többségből nem talált a fegyelmi választmányba alkalmas tagot!

A rajeci ifjúsági kör e hó 18-án tartotta táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadását. A színelőadás szereplői részéről egy cseppet sem közönséges vállalkozás volt, midőn a fővárosi nemzeti színház műsorán levő öt felvonásos népszínművét, a „Cserebogár“-t választották az előadás darabjául. Nem könnyen lemorzsolható és kevesebb színészi ügyességgel is hatásosan előadható bohózatról van itt szó, mely ügyesen gyártott élceivel, komikus fordulataival és mókáival megnevetteti a publikumot s így körülbelül elérte hatását: a fenti népszínmű hatásos előadása hivatott színészt vagy talantumos műkedvelőket igényel, mert a darabban előforduló megható drámai jeleneteket, az indulatok harcait csak tökéletesen átértett hű alakítás mentheti meg az ellaposodástól. Jelen esetben az ifjúsági kör műkedvelői derekasan feleltek meg nehéz feladataiknak; csak így volt lehetséges, hogy a nagyszámú közönség a hosszú, öt felvonásos darabot mindvégig figyelemmel s élvezettel hallgatta. A közönség osztatlan, zajos tapsokban nyilvánuló tetszését megnyerték különösen Pazsiczky Sándor úr, ki Buzás, falusi bíró szerepében valósággal remekelt; Sostronek Ferenc úr, ki Bandi szerepében teljesen beleélté magát s úgy hű alakításával, mint kellemesen előadott enekszámaival zajos tapsokat aratott; nagyon helyes volt Ribárik Mariska k. a. Eszter szerepében, ki bánatos hangjával és ügyes föllépésével meghatóan adta a sorsüldözött szerencsétlen leányt; Ribárik József úr báró Székely szerepében szintén szép sikerrel játszott. Az előadást kiválóan kivirradtig tánc követte. Az előadás bruttó jövedelme 234 korona. — Felülfizettek: Baros Károly 2 kor. Hauser László 2 kor. Matulay Ferenc 1 kor. Pazsiczky Sándor 5 kor. Skrabik Endre Nyitra 2 kor. Steiner Vilmos 1 kor. Tursek József 2 kor. A nemesszívű adakozóknak ez uton mond nyilvános hálás köszönetet az ifjúsági kör elnöksége.

Öngyilkosság. Bors János, volt nyitrai honvédfőhadnagy, jelenleg nyiregyházi kir. alügyész neje Budapesten a Royal szállóban revolverrel mellbe lötte magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen. Bors János évekkel ezelőtt Nyitra szolgált és kiváló hajlammal viseltetvén a tudományok iránt, állandó látogatója volt a Roskóványi-könyvtárnak. — Hindy, holicai vasuti penztáros f. hó 18-án mellbe lötte magát. Tettének oka ismeretlen.

A nyitrai megyei gazdasági egyesület galgóci mezőgazdasági házi ipari téli tanfolyamának vezetősége mult napokban a tanfolyam 30 növendékével báró Springer Gusztáv bucsányi uradalmába tanulmányi kirándulást rendezett. — Beer Ottó uradalmi intéző vezetése mellett megtekintették a karkóci major hizó állományát, az „Ilona” major szakszerűen kezelt trágyatelepeit, istállóit, s bucsányi gazdaság szeszgyárát és mezőgazdasági gépeit. E tanulmányi kirándulásokkal celja az egyesületnek az elméleti oktatást gyakorlati bemutatásokkal kiegészíteni.

Tűz. Szkalitén f. hó 15-én tűz ütött ki, amely 1/211-től éjjel reggel 1/2-ig tartott. Egy ház az összes melléképületeivel a tűz martaleka lett, a tűz oka gondatlanság, bár sokan gyújtogatást emlegettek. Az épület nem volt biztosítva. — F. hó 18-án Redlich, cukorgyáros holicai malma leégett; egy molnár legény, aki ittas állapotban vigyázatlanságból meggyújtotta a malmot — benn égett.

A ki elsőrangú, megbízható, teljesen friss, nem hosszú ideig raktáron feküdt **vásznak, sifonokat, asztal-neműeket és fehérneműeket** óhajt beszerezni, az keresse fel

VEREBÉLY GÉZA Nyitra város legujabb és legmodernebb áruházát II., Vármegyeház-utca 16. szám.
Női és uri farsangi cikkek. — Szigoruan szabott, de határozottan olcsó árak.

Az egészség fentartása és a takarékoság mindnyájunknak annyira fontos, hogy mint senki, a mi e kettőt elősegíti, a legnagyobb figyelmükkel fordítanunk. Nem lehet azért háziasszonyainknak eléggé ajánlani: a családi asztalra mindig Kathreiner-féle Kneipp-malátát kávét szolgáltatni. Ez tisztán elkészítve, vagy nagyobb arányban a babkávával keverve a kávéval ideálisan szolgálja, melyet senki sem fog többé nélkülözhetni, mielőtt jótékony hatását felismerte. Nagyobb örömmel fogja tapasztalni minden háziasszony, hogy a Kathreiner használata által nevezetesen takarítást lehet elérni. Különösen figyelembe vevendő, hogy a babkávó-iz fontos előnyeit csakis a valódi Kathreiner bírja a zárt eredeti csomagokban, melyek a Kneipp-páter védjeggyel vannak ellátva. Főleg óvakodjunk a nyitva mérlegelt pórkölt termékektől.

Aki kakaót szeret inni, az tegyen kísérletet a Hoff János-féle Kandó-kakóval. Ez legkevesebb zsíradékot tartalmaz valamennyi kakaó-faj között (19%-lék gyakran 50%-ellen), tehát valóban zsírszegény, s könnyen emészthető; kitűnő íze mellett, malátá tartalmazza, igen tápláló, s a leggyengébb szervezetre is jótékony hatása. Rendkívül olcsó ára használatát minden háztartásban lehetővé teszi.

A háziasszony gondoskodásán múlik a család údvé, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ezáltal a legmegbecsülhetetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp-páter védjeggyel.

Színház.

Eddig a közönség és a színtársulat egymással kölcsönösen meg volt elégedve. Az előadások meghozták úgy az anyagi, mint az erkölcsi sikert. A műsor nagy részben az operettekből került ki, de színre kerültek oly drámai művek is, amelyek megérdemelték azt a vonzódást és lelkesedést, mely a közönség részéről megnyilvánult, s azután az operettek jó része olyan volt, hogy azok ellen kifogást tenni nem nagyon lehetett. Már kezdünk hiúzni a javulásban, az irányváltozásban, midőn egyszerre csak lecsapott a villám, színre került a *Baba*, a mely foszlányokra tépte eddig táplált reményünket. Bár kárhozzátjuk, de emberileg értjük, ha egy színigazgató látva az üres penztárt és üres színházat, kétségbeesetten kapaszkodik a szalmaszálhoz, a léha operettekhez. De hogy éppen Mezei jár el így, akkor, midőn a közönség szorgalmas látogatással és rokonszenvvel honorálta az eddigi előadásokat, azt igazán nem értjük. Hát azt hiszi a színigazgató, hogy feltétlenül kell adni francia operettet, a mely a párisi külvárosi zugszínházban látott napvilágot. Hát oly kevés erkölcsi érzést és intelligenciát tetelez fel a nyitrai társadalomról, hogy szükségnek találja a léhaságok, a bűnök leplezetlen

felvonulását. Nem tudjuk, hogy a színügyi bizottság mitől teszi függővé a subvenció kiadását, de hogy itt az előadások erkölcsi irányát és hatását is szigorú bírálat alá kellene venni s ép úgy kellene eljárni nálunk is, mint pl. Debrecenben, Aradon, a hol a Vig- és Magyar-Színház trágárságai nem kerülhetnek színpadra, bizonyításra nem szorul.

A *Baba* operettet nem menti a látványosság, nem a vonzó melódia. A mely mű csak úgy hemzseg a kétértelműségektől, amely nem egyéb, mint arculesapása, kigunyolása, pellengére állítása egy tiszteletet érdemlő intézménynek, a szerzetességnek, annak előadását menteni nem lehet. Akármilyen kicsivé is zsugorodik össze az operettek meséje, mégis csak ez a sovány mese a gerince az egésznek. S ami ezt kitölti: a zene, a játék nemcsak nem takarja el a mesét, hanem megvilágítja, magyarázza, pompázó ruhába öltözteti. S ép ebben rejlik az operettek veszedelmes volta. A klasszikus drámákban is vannak bűnök. De míg itt a bűn rüt alakban jelenik meg s a tragikus összetűzésben az erkölcsi világ rendje helyreáll, addig az operettekben rendszeren a bűn diadalmaskodik s úgy lép fel, hogy a nézőközönség oly természetesnek találja, mint az erényt.

A dűsgazdag Lancelot-ot hivatása vezérli a kolostorba, a hol a szerzeteseknek az fáj legjobban, hogy torkuknak, gyomrukban nem áldozhatnak eleget. Lancelot éppen kapóra jön. Balthazár testvér az egyik napilapban azt olvasta, hogy Hilarius mester automata-babákat készít: ráveszi Lancelot-ot hogy vásároljon Hilariusnál ilyen babát, vegye feleségül s így megkapja a nagybátyjától a megházasodása esetén kilátásba helyezett nagy pénzüsszeget. Lancelot figyelmezteti Balthazárt, hogyha ezt megteszi, megeljesíti nagybátyját s vallása ellen is vét. Balthazár azonban eloszlatja aggodalmait s Lancelot feleségül is vesz egy babát, illetőleg nem is babát, hanem Hilarius leányát, Aleziát. Ez az első lélektani lehetetlenség, magyarul hülyeség. A mi aztán következik, az a léhaságok szemén szedett sorozata.

A szerdán előadott *Bocaccio* is a könnyű vérű operettek közé tartozik, bár frivolsága nem oly kivívó, bántó, mint a *Babáé*.

A kevésbé sikerült előadások közé tartoznak az *Ingyenélők* és az *Elnémult harangok*. A mely tüzes, élénk volt amannak az előadása, oly untatott volt emez. Az *Ingyenélőkben* a hév átment a beszédre is s a szereplők egy részének, magának Szilassynak is oly gyorsan pergett a nyelve, hogy a cselekmény menetét alig lehetett követni. Pedig Szilassy a falusi leány szerepében helyrevaló, kitűnő volt partnerével, Szarvassi Jenővel együtt. Agotai is jó volt, bár tulzási sokszor zavarják az előadást s mókái a legkomolyabb jelenetekben lerontják a hatást. — Az *Elnémult harangokban* a sugónak is nagy szerepe volt; a szöveget kétszer volt alkalmunk hallani. Pedig az ily hazafias irányú darab betanulása megérdemelné a fáradságot, a munkát. Dicséretet érdemelnek Sz.-Hervai Erzs. Mezeiné és Szabó Ferenc.

A *Folt, a mely tisztít* c. dráma előadása elé nagy érdeklődéssel nézett a közönség. Reményében nem is csalatkozott. Zöldi Elza és Vilma vendégfőlépte, játéka valóban megérdemelte azt a lelkes tapsot, mellyel többször a lámpák elé hívták őket. A szerepbosztás nagyon ügyes volt. Csak Rónai (Don Justo) játékában nem volt élet — annyira, hogy nem lehetett kivenni kinek a barátja Matilde-é, vagy Henriqueté.

A közönség köréből.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelőséget a szerk.)

58/1906. ügyszám.

Tanusítvány.

Én Crausz Ödön mint Pongrácz Kálmán nyitrai királyi közjegyző úrnak helyettese ezennel tanusítom az alább szövegszerint ide iktatott jegyzőkönyvben felvett tényeket:

„Jegyzőkönyv. Felvette Crausz Ödön, mint Pongrácz Kálmán nyitrai kir. közjegyző úrnak helyettese, Nyitrán, 1906. évi február hó 18. napján“.

„Megjelenik Dr. Zoltán Ármin helybeli ügyvéd nyitrai Kalmár-utca 11. szám a. lakos a Nyitrai Központi Bank r.-t. ügyésze kit személyesen ismerem — és 39/1906. ügyszám alatt kiadott elismervényem visszadására mellett felkér, hogy a 39/1906. ügyszámú jegyzőkönyv mellett őrizetbe vett zárt borítékot neki adjam ki, illetve annak egy idejű felbontása mellett az abban levő nyilatkozat tartalmáról tanusítványt állítsak ki“.

„Ennek folytán a 39/906. ügyszámú jegyzőkönyv mellett őrizetbe vett „Nyitrai Központi Bank R. T.; Nyitrai Central Bank A. G. Nyitra“ nyomtatott felírásu, a nyitrai központi bank r. t. pecsétjével lepecsételt borítékot felbontottam a megkereső fél jelenlétében, s abban egy „Nyitrai Központi Bank Részvénytársaság Nyitrai Central Bank A. G. Részvénytőke 150.000 kor. Actien Capital, Giro számla az osztr. magy. banknál. Postatakarékpénztári cheque és Clearing számla 15126. sz. Giro Contr bei der Oest. ung. Bank. Postsparkassen Cont. Cheque und Clearingverkehr No. 15126. Nyitra“, nyomtatott felírással ellátott lapot találtam, melyen a következő írott szöveg állott:

„Folyó évi Január 31-kén délután 1/5 óra tájban felkeresett bennünket a központi bank helyiségében intézetünk egy barátja és következőt terjesztett elénk“.

„Grünfeld Náthán, helybeli ügyvéd és lapszerkesztő közölte velem, hogy lapjában intézetünket meg fogja támadni és rólunk azon hírt terjeszteti, hogy 1905. évi zármérlegünkben hamis adatokat szerepeltettünk. Grünfeld Náthán felkérte az említett urat, hogy nálunk közbenjárjon és mintegy saját iniciatívájából javasolja nekünk, hogy az intézet kor. 100. azaz Száz koronát hallgatási díjat küldjön Grünfeldnek, mely esetben fenyegetésének alapjául szolgáló cikket nem közli“.

„Mi ezen zsarolási kísérletnek természetesen nem engedtünk, a mit barátunk, ki csakis az intézet érdekében vélte jónak velünk Grünfeld üzenetét közölni, — helyeselt“.

Tengeri halcsarnok,

POZSONY Vásártér (az Irgalmasokkal szemben.)

Naponta frissen érkező, jégben hűtve, halnemek.

Heti áraink:

	pr	ko	frt
Sellő nagy			—45
Merlan			—70
Sellő kivágva			—60
„ középső			—50
„ kicsiny			—32
Tőkehal fejfel			—50
„ fejtelen			—40
Csuka			80 95
Turbott			1.60 2.60
Tengerinyelv			2.80
Angolna			—90
Tarbott			1.40
Pisztráng			—60
Osztrigahal			—90
Horoghal			—90
Heilbutt			1.40 1.80
Vörösnyelv			1.20
Lazac			—44

Szakácskönyvek ingyen.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

„Hogy Grünfeld Náthán esetleges támadásának előre is élet vegyük, jelen nyilatkozatunkat ma, 1906. február 1-én lepecsételve közjegyzőileg letéteményeztük. Nyitrán, 1906. február 1-én.
Braun Victor
Neumann Emil

Ez után a borítékból kivett nyilatkozatot a borítékkal együtt Dr. Zoltán Ráminnak kiadtam, ki annak átvételét a jegyzőkönyv aláírásával elismeri; a visszatérő elismerényt a jegyzőkönyvhez csatoltam s a megkereső félnek mindenről az egy korona bélyeggel ellátott tanusítványt kiadtam.

Kmf.
Dr. Zoltán Armin s. k. Crausz Ödön s. k. mint Pongrácz Kálmán nyitrai kir. közjegyzőnek a pozsonyi közjegyzői kamara 1900. évi augusztus hó 17-ikén 300 szám alatt kelt rendelvényével nevezett kelyettese (P. H.) Minék hitelül sajtókezü aláírásom és hivatalos peesétem.
Nyitrán, 1906. február 18. napján.
Crausz Ödön s. k.

Ezek után feleslegesnek tartjuk hogy Grünfeld cikkével, mely részint tudatosan és szándékosan elferdített, részint pedig légből kapott adatokat tartalmaz, polemizáljunk. Fölkérjük azonban az érdekelteket (részvényesek vagy betevők) a kik várákozásunk ellenére Grünfeld cikke által nyugtalanítva érzik magukat, hogy bankhelyiségünkbe fáradozni sziveskedjenek a hol könyveink és egyéb rendelkezésünkre álló adatok felmutatásával megnyugtató felvilágosítással szolgáljunk.

Hozzáteszük, hogy február 9-kén Grünfeld ellen háromszoros zsarolási kísérlet miatt kénytelenek voltunk a *bűnvádi feljelentést* meg tenni.

A Nyitrai Központi Bank r.-t. igazgatósága.

Telefon.

Jóbarát. Annak az urnak személyéről lapunk már elmondotta véleményét. Tovább folytatni a dolgot nem volna célszerű, mert az már nem csak az illető politikai magatartásának elítélése volna, hanem jövődől készíti működését is egyenesen lehetetlenné tennők. Ezt pedig egy keresztény lap nem akarhatja, még akkor sem, ha semmi kilátás sincs arra, hogy az az úr ott hagyja a liberális pártot. A viszonyok hatalmasabbak nálunknál, azokon változtatni nem áll módunkban, s ha azokon nem javíthatunk, esupán csak ártani valakinek nem lehet keresztény magatartás; még ugy sem, ha az illető megérdemeli is, s ha csakugyan, mint ön írja, amiatt „nem tud aludni”.

R. úrnak. Ne bolygassuk a dolgot tovább. Elégdjék meg az „Alkotmányban” tett nyilatkozatával. Mi vidékről eljárásának kritikáját sokkal súlyosabb szavakban vettük, de kíméletből csak annyit közöltünk. Lehet, hogy amiatt nehezelt lapunk azon barátja; Mos. meg egyéb sem hiányzik, hogy még ön is megnehezítjen az ellenkezőnek mellőzéseért. Azokkal az állam intézményekkel csak hidegen kell bánni, s akkor eltaláltuk a középutat.

Dr. B. úrnak, Lovrana. Köszönjük a szives megemlékezést. Bizony csak ugyan nagy mondás az Lovranából, hogy *tenger mellől*. — Hiszen az nem is tenger! Az csak olyan pocsolya. Olyan tengerünk nekünk is lesz itt Nyitrán 2-3 hét múlva, mikor a gajdéli hegyekben olvadni kezd a hó. Ha ugy egy kicsit megerőlteti magát, hát egyszerűen átkiálthat Fiumeba: Mi újság abban az abszolutisztikus Magyarorszában?

Beckóra. Truka Alajos, volt tekenyösi püspöki ispán, még karácsony előtt elhunyt Nagy-Lángon. Halála hírért azért nem jeleztük, mert csak hetek múlva értesültünk róla.

Gladiator. A közleményt *ilyen alakban*, hosszabb megfontolás után, nem adhatjuk ki. Mikor a cikket olvastuk, mint tudja, sokan voltak a szerkesztőségben, nyugodtan nem ítéltünk. Lapunkat nem lehet tekinteni holmi *deresnek*, ahol kiki az ellenfelére mondjuk 24-et vághat. Azt elismerjük, hogy a cikk szellemesen van megírva, de egyuttal annyi gyűlölettel is egy falusi polgártárs iránt, amennyi önök közt a vidéken csak ki-feljódhatik. Adja elő a jegyző elleni panaszait nyugodtan, higgadtan, minden maró keserűség nélkül, és mi mindazt közöljük, amit papirosra tett. Magunknak a cikk ilyenemű átdolgozására sem időnk, sem kedvünk nincsen.

Erzsébet-uti 24. számú ház eladó.

Közelebbi értesítés: Nyitrai Népbank-nál.

116/1906. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nyitrai kir. járásbíróságnak 1906. évi II. 236. szu végzése következtében Okolben Gyula ügyvéd által képviselt Gráber Simon és társai javára **Linksz István** nyitrai lakos ellen 285 kor. s jár. erejéig 1905. évi április hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1356 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m. bútorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nyitrai kir. járásbíróság 1906. évi V. II. 41/1. számú végzése folytán 285 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi április hó 15. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 57 kor. 90 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, **Nyitrán leendő eszközlésére 1906. évi március hó 1-ső** napjának d. u. 4 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nyitrán, 1906. évi február hó 13-án.

Vályi Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

AMERIKA

SZEMÉLY-SZÁLLÍTÁS!
LEGJOBB LEGOLCSÓBB
gőzhajók
4-12
G. Schyns
államilag engedélyezett hajóbizományos
ANTWERPEN
RUE APPELMANS I.

Betegápoló
orvosilag vizsgázott
Masször és fürdőmester
tyúkszemvágó, Gräfenberg fürdőből (Osztrák-Szilézia) a nagyközönség jóindulatu figyelmébe ajánlkozik
6-6
Wedam Bódog.
Lakik: Nyitra, Ápolda-utca 6. sz.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank
mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat, betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek, részvények- és másnemű értékpapirokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbizást teljest: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:

Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legesekélyebb zsirtartalmu, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olesó.

Valódi csakis Hoff János névvelés az oroszian-védjeggyel.
Csomagok a 1/4 kgr. 90 fillér
1/2 kgr. 60
Mindenütt kapható.

Tüdőbajt,
Kököcsöt, elnyálkásodást, orsó meghűlést gyógyít
Halápi-féle
Hársfa-szörp
egy üveg ára 6 korona
Kapható:
„Apostol-gyógyszertárban”
Epost, Kápolna-közt 63. sz.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

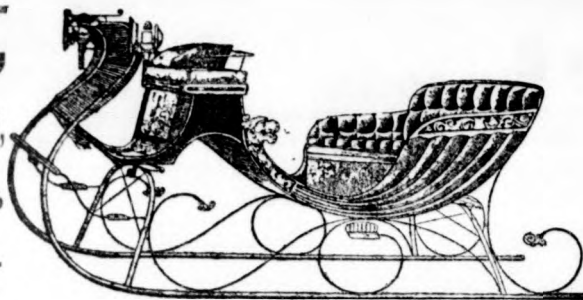
Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát. — valamint **férfiszabó-műhelyét,**

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

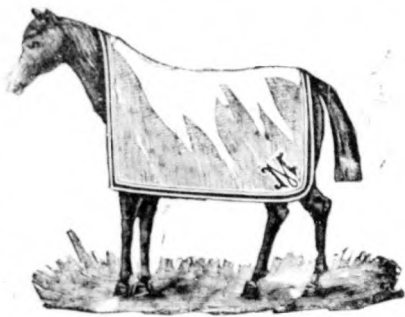
Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Mindenféle
KOCSIK,
úgy mint:
csukott (Brom) landai,
félfedeles.
Nyitott és hajtó
KOCSIK
nagy választékban.
Különlegességi
homokfutó kocsik.

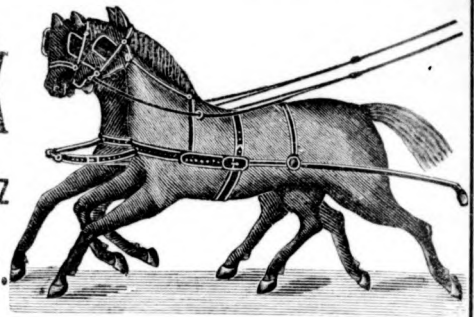

Szánok
nagy választékban,
új és használt
minden árban.

Lópokrócok
legújabb mintában és legjobb
minőségben
öltakarók
peluche-ből és posztóból a leg-
divatosabb színekben és leg-
olesőbb árakban.

Lószerszámok
uri- és gazdasági fogatokhoz
mindenféle kivitelben.

MARSCHALL A.

kocsi- és lószerszám-gyár
Pozsony, III. ker., Grössling-utca 16. szám.
Nagy képes árjegyzék ingyen. — Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

!! Részletfizetésre !!
Órákat
ugyszinten
és szerneműket

arany és ezüstből 3 koronától
felé felé való havi részletfizetés
ellenében küld mindenkinék a
Mendl-féle óraszálító ház,
Bécs, IX. l., Porcellangasse 25.
Árjegyzéket postabélyeg előre bektül-
dése mellett mindenki kaphat.

Hirdetmények a „Nyitramegyei Szemle“ részére
jutányosan felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti káinitot
szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24%
kénsavas káli tartalommal, *** ** *

Stassfurti káitrágyasót
szavatolt 40% tiszta káli = 74-76%
kénsavas káli tartalommal, *** ** *

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

Rézgálicot (98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban

szállít a **„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság**

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.